

Anne Huijbers

Renovatio imperii: de enige redding voor Europa?

Over de moeizame weg naar het imperium europeanum.

De kranten stonden er afgelopen maanden vol mee: na 50 jaar Europese samenwerking heeft het Europa-idealisme een nieuw elan nodig. Waar is het idealisme gebleven?

Na het debacle rond de Europese Grondwet, is de politiek bang duidelijk positie in te nemen over de toekomst van de EU. Destijds was de politiek immers voor, maar het volk besliste anders. Deze fout wil de huidige regering niet meer maken – 100 dagen luisteren naar de burgers – dus ze neemt een verdedigende houding aan ten opzichte van Europa. In haar Europa-visie benadrukt ze dat de EU geen superstaat met 'grondwettelijk karakter' moet worden. Europa gaat te snel en wordt te groot: men vreest een monster waar de individu zichzelf niet kent en geen identiteit heeft. In een tijd dat gemeenten, bedrijven en scholen maar blijven fuseren komt men tot de conclusie: groot is niet altijd beter. 'Samen werken aan de toekomst' mag dan de leus zijn van het huidige kabinet, het is niet de Europese toekomst. De onduidelijkheid tussen de Europese versus de nationale bevoegdheden roept angstige onderbuikgevoelens op, waardoor conservatisme de boventoon voert. Daarbij komt dat sinds de val van de Twin Towers angst de wereld in haar greep houdt. De uitdaging van de Europese eenwording daarentegen vergt andere waarden, als (over)moed, hoop en trots – de Romeinse *virtus*.

De lidstaten willen geen macht verliezen, nationale agenda's staan soms lijnrecht tegenover elkaar en er bestaan grote politieke verschillen binnen en tussen de individuele staten over het doel, de snelheid en het karakter van de Europese eenwording. Tegelijkertijd is het onduidelijk waar de grenzen liggen; de uitbreiding richting de Islamitische wereld wordt met argusogen tegemoet gezien: *festina lente* zei Ruud Lubbers over de kwestie. Doordat

er teveel ideeën naast elkaar leven, heeft niemand een idee wat de Europese Unie nu eigenlijk is. Het Europa-idee blijft vaag.

Het is duidelijk dat de Europese idee moet gaan leven en *hot* moet worden. Europa heeft een gezamenlijke Europese cultuur nodig om intranationale betrokkenheid tussen de lidstaten te creëren. De Champions League en het Eurovisie Songfestival voldoen niet. De Unie heeft een ideologische basis nodig. Zoals Vergilius in zijn Aeneas de mythische Trojaanse oorsprong van de stad Rome beschreef, had Geert Mak in zijn 'In Europa' misschien een ideologische basis moeten leggen voor de Unie door te hameren op gezamenlijke waarden. De Unie kan wel een huisdichter als Vergilius gebruiken.

De belangrijkste stap om verder aan de gezamenlijke toekomst van Europa te werken lijkt wederom de 'invention of traditions'. Het vak 'Idee en werkelijkheid van Europa', dat sinds enkele jaren aan de RUG gedoceerd wordt, is hiervan een mooi voorbeeld. Tradities uit het verleden naar boven halen om onze huidige ambities te ondersteunen werkt immers het beste via onderwijs. Het uitvinden van vereenigende tradities is echter helemaal niet nodig want Europa heeft een rijke vijver tradities om te doen *herleven*. Het enige wat moet gebeuren is de traditie in een nieuw jasje steken.

Daarom pleit ik voor *renovatio imperii* (vernieuwing van het rijk). De geschiedenis toont immers dat ook na lange perioden van afwezigheid of verwaarlozing, de reconstructie van het rijk zich in Europa wederom natuurlijk kon voltrekken. Een krachtig imperium is altijd tot de verbeelding blijven spreken en de rijksgedachte heeft de mens sinds keizer Augustus gefascineerd. In 800 vernieuwde Karel de Grote in Rome het rijk, Napoleon en Hitler waagden opnieuw een poging. Het is nu wederom tijd om het rijk te herstellen, in het kader van de Europese eenwording. Dit zal een enorme *boost* geven aan de verbeelding van Europa. Wees niet bang; voor de veiligheid en geborgenheid van het kleinschalige komen andere dingen in de plaats en ook zal dit post-moderne rijk een andere, nieuwe vorm aannemen, aangepast aan de normen en waarden van de huidige maatschappij. Laten we de Europese Unie omvormen in het Imperium Europeanum en laat de Europarlementariërs iemand kiezen, behept met de oude Romeinse *virtus*, die tijdens een grandioze feestelijkheid in de Romeinse Sint-Pieterskerk door de paus tot *imperator* wordt gekroond met een gouden kroon, vervaardigd uit de meest kostbare materialen. Groot en daadkrachtig leiderschap zal respect inboezemen bij de Europese burger. Alleen dan kan

Europa eensgezind een buitenlands beleid voeren en een vuist vormen ten opzichte van supermachten als de Verenigde Staten en China. Bovendien, met welk een vreugde zou een dergelijk kroningsfestijn gepaard gaan, welk een herleving van de Europese cultuur zou dit tot gevolg hebben, welk een nieuw wereldimperium zouden we kunnen vestigen als we de Europese krachten daadwerkelijk bundelen?

BOEKHANDEL GODERT WALTER

**Duitse boeken
voor
Duitse prijzen,
en snel
leverbaar.**

Op onze website
www.godertwalter.nl
kunt u de nieuwste Groningana-
uitgaven zien en bestellen;
ook heeft u toegang tot grote
bestanden van leverbare Duitse
en Nederlandse boeken.

Architectuur

Het grootste assortiment architectuur- en stedenbouwboeken in het noorden

Literatuur

Nederlands, Engels, Duits

Kunst

O.a. De Ploeg, fotografie en boekgeschiedenis

Groningana Geschiedenis Judaïca

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

T: 050-312 25 23

E: info@godertwalter.nl

www.godertwalter.nl

